

Riktlinje för konst i Ale kommun

Antagen av KS Ansvarig förvaltning	2024-10-29, KS § 207 Kommunledningsförvaltningen
Ikraftträdande	2024-11-01
Giltighetstid Revideras Diarienummer	Gäller tills vidare Senast fyra år efter ikraftträdande 2024/117
Ansvarig handläggare	Enhetschef kultur- och fritidsutveckling, kommunledningsförvaltningen

Innehåll

1	Inledning och syfte.....	2
2	Nationella mål	2
3	Mål Ale kommun	3
4	Relaterade styrande dokument	3
5	Ekonomiska förutsättningar.....	3
6	Konsten i samhällsbyggnadsprocessen	3
7	Organisation och ansvar konstnärlig gestaltning.....	4
8	Inköp av lös konst.....	4
8.1	Ledord för inköp av lös konst i Ale kommun:.....	5
9	Underhåll, tillsyn och dokumentation	5
9.1	Försäkring.....	5
9.2	Gallring.....	5
9.3	Dokumentation	5
10	Gåvor och donationer.....	6
11	Ansvar och tillämpning.....	6

1 Inledning och syfte

Konst är en del av vår vardagsmiljö och konstens funktion i samhället är flerfaldig. Den kan vara vacker och skapa trivsel men också vara intresseväckande, upplysande och skapa diskussioner. Den offentliga konsten är en del av yttrandefriheten och har till syfte att verka stimulerande och skapa möjlighet till dialog och reflektion. Vidare kan den offentliga konsten bidra till att stärka platsers identitet och attraktivitet och öka människors känsla av trygghet och livskvalitet.

Syftet med Ale kommuns riktlinje för konst är att beskriva kommunens mål, styrande principer och tillvägagångssätt för konstnärlig gestaltning i kommunens utemiljöer, byggnader och anläggningar. Styrdokumentet omfattar även kommunens lösa konstinnehav och beskriver tillvägagångssätt för inköp, utlån, vård och underhåll av lös konst.

Riktlinjer för konst i Ale kommun utgår ifrån Kulturstrategi Västra Götaland och de nationella målen för kulturpolitiken och gestaltad livsmiljö. Riktlinjerna är relaterade till Ale översiktsplan, kulturplan, kulturarvsplan samt kommande arkitekturstrategi.

2 Nationella mål

De nationella politiska målen för gestaltad livsmiljö slår fast att arkitektur, form, design, konst och kulturarv har avgörande betydelse i samhällsbygget eftersom den gestaltade livsmiljön påverkar alla människor i deras vardag utifrån bland annat hälsa och välbefinnande. Gestaltad livsmiljö ska, enligt politiken, ses som ett sammanhållet område där alla dessa perspektiv samspelar och berikar varandra. Vidare fastslås målsättningen att arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. (Politik för gestaltad livsmiljö Prop. 2017/18:110)

Målen för kulturpolitiken som riksdagen fattat beslut om är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Riksdagen har fattat beslut om nationella kulturpolitiska mål:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

3 Mål Ale kommun

- Ett attraktivt Ale där den offentliga konsten bidrar till att förstärka platsers identitet och skapa inbjudande och tankeväckande miljöer.
- Ett tryggt Ale där den offentliga konsten bidrar till människors livskvalitet och trivsel genom väl gestaltade livsmiljöer och med framträdande estetiska och konstnärliga värden.
- Ale kommuns konstinnehav bidrar till stimulerande miljöer och konstupplevelser för besökare, brukare och personal i kommunal verksamhet.

4 Relaterade styrande dokument

Riktlinjer för offentlig konst i Ale kommun utgår från kulturplan för Ale kommun och förhåller sig till Kulturstrategi Västra Götaland. Riktlinjerna är relaterade till följande styrande dokument för Ale kommun:

- Arkitekturstrategi (pågående arbete under 2024)
- Ale Översiktsplan 2021 (KF, 2021-11-15)
- Kulturplan 2020-2024 (KF, 2020-05-11)
- Kulturarvsplan (KF, 2009-06-15)

5 Ekonomiska förutsättningar

Utifrån ekonomiska ramar ska ansvariga för det aktuella projektet på samhällsbyggnadsförvaltningen eller serviceförvaltningen avgöra utrymmet för konstnärlig gestaltning, i samråd med sakkunniga inom kultur på kommunledningsförvaltningen.

Kultur och fritidsutskottet ansvarar också för en budget för konstinköp, av kommunfullmäktige beviljade investeringsanslag. Budgeten ska användas för inköp av lös konst eller fast konstnärlig gestaltning av kommunala byggnader och anläggningar samt av allmän plats som kommunen är huvudman för.

6 Konsten i samhällsbyggnadsprocessen

Konstgestaltning ska beaktas vid ny-, om- och tillbyggnation av kommunens byggnader och anläggningar. Ett strategiskt förvaltningsöverskridande långsiktigt samarbete krävs för att integrera konsten i ett tidigt skede i kommande byggprojekt där investeringar finns för konst.

Vid nyanläggning eller ändring av offentliga utemiljöer såsom torg, lekplatser, parker eller andra gemensamma mötesplatser ska möjligheten att integrera konstnärlig gestaltning som ingående del i eller tillägg till platsens utformning beaktas.

Den konstnärliga gestaltningens roll i utformandet av det offentliga rummet ska finnas med i hela den kommunala samhällsbyggnadsprocessen, och beaktas vid framtagande av detaljplan, planprogram, gestaltungsprogram, beslut om bygglov, samt ingående av markanvisning, exploateringsavtal och genomförandeavtal, samt vid framtagande av arkitekturstrategi och motsvarande styrande handlingar.

7 Organisation och ansvar konstnärlig gestaltning

För att säkerställa förvaltningsöverskridande samarbete ska en samrådsgrupp för konst finnas i Ale kommun. Samrådsgruppen säkerställer att information och planering om kommande och pågående projekt löpande bevakas och följs upp. Samrådsgruppen i Ale kommun består av utsedda tjänstepersoner från samhällsbyggnad, kommunledningsförvaltningen och serviceförvaltningen. Kommunledningsförvaltningen sammankallar samrådsgruppen för möte minst en gång per termin.

Inför ett gestaltungsuppdrag kan gruppen välja att bjuda in andra berörda tjänstepersoner knutna till respektive ny-, om- eller tillbyggnation. Samrådsgruppen kan även utse en referensgrupp för ett offentligt konstuppdrag. En konstkonsult kan vid behov anlitas och vid större projekt är en konstkonsult att rekommendera.

Ett konstprogram ska upprättas för ett specifikt område eller plats där en konstnärlig gestaltning ska placeras, till exempel vid byggnation av en skola eller en park. Ett konstprogram är en övergripande uppdragsbeskrivning som sätter ramarna för det specifika konstprojektet genom att beskriva de fakta som projektet behöver ta hänsyn till. Ale kommuns riktlinje för konst är utgångspunkten vid framtagande av konstprogram.

Vid inköp ska styrdokument för upphandling följas.

8 Inköp av lös konst

Vid konstinköp av lös konst eftersträvas en konstsamling av hög konstnärlig kvalitet med ett brett utbud av tekniker, motiv och uttryck. En mångfald bland de konstnärer som finns representerade i kommunens samling ska eftersträvas.

Med lös konst avses konst placerad i kommunala verksamheters allmänna ytor och personalutrymmen. Konstverk som inte är utlånade ska förvaras i en säker, och för ändamålet lämplig, lokal.

Inköp av konst eller konsthantverksföremål till samlingen ska godkännas av två representanter varav minst en med konstkompetens, på kommunledningsförvaltningen.

8.1 Ledord för inköp av lös konst i Ale kommun:

- **Tillgänglighet:** Konsten ska placeras i kommunala lokaler utifrån principen att så många människor som möjligt ska kunna ta del av den.
- **Kvalitet:** Konsten ska vara av hög kvalitet gällande materialval, teknik, innehåll och symbolvärde. För att eftersträva hög kvalitet premieras vid inköp yrkesverksamma konstnärer med relevant högskoleutbildning och konst utställd vid etablerade utställningsplatser. Konstverk med högt kulturhistoriskt värde eller betydande lokal förankring kan också premieras.
- **Mångfald:** Kommunens konstsamling ska uppvisa bred representation gällande konstnärer samt bredd och variation vad gäller motivval, uttryck och tekniker. Inköpen kan göras på utställningar ordnade av gallerier, museum, konsthallar, konstföreningar eller via konstnären själv eller via företag som arbetar med att förmedla konst. Inköpen ska komplettera kommunens befintliga konstinnehav.

9 Underhåll, tillsyn och dokumentation

Ansvar för framtida tillsyn och löpande underhåll av gestaltningen åvilar den förvaltning som sköter underhåll av platsen/byggnaden och ska ske enligt vård- och skötselplan. Den enhet som bär driftkostnaderna konsulteras i ett tidigt skede då utformning, placering och materialval driver kostnader på olika sätt. Konstnärerna ska alltid lämna skötselråd och en garantitid för den konstnärliga gestaltningen.

Kommunledningsförvaltningen ansvarar för kontinuerlig tillsyn och tillbörliga reparationer av kommunens lösa konstinnehav. Inventering genomförs kontinuerligt och då kontrolleras om konstverken finns på angiven plats och behovet av underhåll, reparation eller omhändertagning undersöks.

9.1 Försäkring

Fast konstnärlig gestaltning och kommunens konstsamling omfattas av kommunens försäkring.

9.2 Gallring

Kommunledningsförvaltningen fattar beslut om eventuell gallring av skadade konstverk.

9.3 Dokumentation

Kommunledningsförvaltningen ansvarar för att kontinuerligt dokumentera och registrera konstnärliga gestaltningar och lös konst i ett system/konstregister.

10 Gåvor och donationer

Vid förfrågningar om mottagande av gåvor och donationer av konst ska kommunledningsförvaltningen avgöra om gåvan kan tas emot eller inte samt planera för underhåll i samförstånd med berörd verksamhet. Beslutet baseras på samma kriterier som vid konstinköp.

11 Ansvar och tillämpning

Kommunstyrelsen beslutar om riktlinje för konst i Ale kommun. Berörd nämnd/utskott är ansvariga för att arbetet bedrivs i enlighet med riktlinjen. Kommunfullmäktige beslutar årligen om investeringsanslag till kommunledningsförvaltningen för konstnärlig utsmyckning och konstinköp.